Ч. 216 (11.184). Львів, четвер 29. вересня 1927. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Бють в барабани...

Львів, 28. вересня 1927.

Вже бють у виборчі барабани. Ще тиняється сновидою зледащілий сойм, якому навіть перед смертю не жалують стусанів, але вже тут і там починається передвиборча метушня, росте напруження підноситься боєва температура. Перманентний конфлікт між урядом і соймом переноситься на ширшу арену. Зі соймових кульоарів, комісій, урядових кабінетів і партійних комітетів небавом перейде це питання на вирішення широких мас, які своїми голосами видадуть рішинець про істнуючий конфлікт, а може і про форму правління в Польщі.

За півтора місяця сойм-паралітик кінчає своє животіння. В звязку зі закінченням істнування другого сойму вже віддавна ведуться балачки про можливість продовження соймової каденції поза означений речинець під покришкою бюджетної сесії. Та в нинішньому положенні ця можливість відпадає. І то з двох причин. Марш. Пілсудський, вийшовши побідником в травневому перевороті, дуже безоглядно поводився з побідженим соймом, але формально цупко держався букви конституції. Було би незрозумілим і противним не лише букві основного закону, але й дотеперішній поведінці чуткого на конституційні формальности диктатора, колиб він хотів натягати конституцію з метою продовжити веґетацію спаралізованого парляменту. На основі одержаних перед роком повновластей уряд сяк чи так має забезпечений бюджет. Користуючись всіми засобами натиску і погроз, уряд уже нічого не витисне з цього сойму. З другого боку сойм не виявляє найменшої охоти займатися бюджетною сесією. Послів мучить тепер не бюджет, а журба за мандати. Зовсім природно, що всі партії користувались би бюджетною сесією лише в тому напрямку, щоби створити урядові якнайбільші труднощі, а своїми демонстративно-опозиційними внесеннями придбати собі моральний капітал на період виборчої агітації. Уряд, який находиться на воєнній стопі з теперішнім соймом, хіба не схоче ослаблювати свої виборчі шанси, а зміцнювати становище своїх противників. Тому нормальне закінчення соймової каденції не підлягає найменшому сумніву, якщо два-три тижні скорше не наступить розвязання сойму.

Тому певним є, що за півтора місяця теперішній сойм закінчить своє животіння природною смертю, а зараз після того будуть розписані нові вибори. Зближається виборчий період, який вже нині вводить у стан ферментації і нервового напруження політичні партії і гурти. Вже нині політичні довбуші бють у виборчі барабани. Ми є свідками зростаючої метушні у всіх польських таборах. Готовляться до виборчого бою праві і ліві, консерватисти, націоналісти і соціялісти, ліберали і клерикали, готовляться соймові партії і правительственні ґрупи.

Зі сторінок „Роботнік-а" лунають вже виборчі поклики:

„Тепер прийде до голосу край. Вибори мусять бути небавом розписані, і „Великий Мовчаливий" — Народ (апострофа до мовчаливого уряду! — Ред.) скаже своє слово. Підготовляйте вибори, товариші. Треба розколисати народне море. Праця тримає Польщу, Праця береже Польщу. Праця посягне по керму республики. Йдемо до боротьби за долю польського робітника, за долю мужика, за всіх визискуваних, за волю, за демократію".

Саме тоді, коли пепесівська преса бє у гомінкі виборчі барабани, інші польські партії радять і готовляться до виборів поки-що за кулісами, розроблюючи пляни боротьби. Виборча метушня виступає вже зі своїх берегів і досягає будинків і сальонів спокійної і зрівноваженої маґнатерії. У Дзікові зїзджаються князі, ґрафи і інші ясновельможні маґнати та з участю відомого полк. Славка радять над змонтуванням польських консервативних ґруп та створенням виборчого фронту у спілці з урядовими чинниками. А це одно вже наглядно вказує, що вибори за плечима. Одночасно зявляються й поголоски на тему всяких виборчих комбінацій. Словом: починається увертура до виборчого акту.

Тільки в нас іще тихо і глухо. Ні, не глухо! Саме в хвилі, коли треба нам приготовитися до великого напруження сил: коли треба виявити всі засоби енерґії; коли треба створити один боєвий фронт українських мас, — в нас теж бють у барабани, але інші. Розколи, розвали, діференціяції, великий галас, шум і крик та завзята боротьба не лише між поодинокими українськими партіями, але й у нутрі політичних організацій. Таке в нас розуміння ваги надходячого моменту.

Тому в обличчі хвилі, яка наближається і яка поставить до нас великі вимоги національної єдности і солідарности, наклинаємо до опамятання. Нам не вільно проґавати моменту, як ми це робили вже не-раз. Всі дрібні справи на бік! Перед нами два великі завдання під теперішню хвилю: організація допомоги жертвам повені й консолідація національних сил перед наближаючимися виборами.

Школа в Миловані і сільсько-господарська освіта.

За кілька днів (дня 3. жовтня ц. р.) виповниться знову наша милованська школа учнями з дорослих людей, що носпішають до неї, щоби винести звідтіля краще знання у тій роботі, яка стала їх життєвим призванням.

Коли сьогодні освіту й виховання розуміємо тільки як самоосвіту й самовиховання, ясно, що вияв самодіяльности можливий єдино у певних реальних життєвих формах. Як нема словесної (вербальної) освіти так нема й словесного виховання. Найпростішим вчинком, виконаним після певної застанови і з певним наміром, виховуємо себе далеко краще й доцільніше, ніж найбільшим щодо скількости словесним засвоєнням певних моральних правд і засад. Одначе до самоосвіти й самовиховання на основі самодіяльности треба вправи, і то вправи від маленького, незначного до щораз більшого.

З того погляду необхідно, щоби й школа в Милованні стала школою для самодіяльного виявлення змагань учнів цеї школи. І в цьому напрямі йде праця учительства й учнів. Вихованки нашої школи мають стати піонірами й розсадниками сільсько-господарської освіти по наших селах і приводити до творення сільсько-господарських самоосвітніх гуртків при відповідних культурно-освітніх установах.

Поведення науки в повищому напрямі річ не тільки трудна, але й вимагає поважного вкладу моральних сил і більшу кількість матеріяльних засобів. „Просвіта" не жаліє тих останніх та додає до ведення школи чимало гроша із власних фондів; в минулому шкільному сезоні доложила більше як 7.000 золотих.

Здається, що підемо не одному читачеві назустріч, коли пояснимо, з якої то речі такий маєток як Милування сам не в силі утримати школи, але „Просвіта" мусить давати гроші із засобів, призначених на інші цілі.

З війни вийшло Милування одною великою пустинею. Ударом нещасних випадків дійшло до того, що в наслідок пошести утрачено в 1921 р. всі коні, а решта живого інвентаря звелася до такого стану, що просто не входила в рахунок. Маєток опущений, ніякої огорожі, ціле подвіря і прилежні до нього частини огороду, саду й поля порізані дорогами, стежками, якими проступав кожний, хто хотів.

Наслідком браку відповідної кількости живого інвентаря поле запустіле; а віддане під управу селянам за чиншом виснажувалося ще далі. Використана, а не підновлювана шкілка овочевих дерев нагадувала хиба колишнє славне минуле.

При покладних грошах, зглядно при можливости затягнення гіпотечної позички на довгі літа поправа відносин не натрапляла би на великі трудноці. Але коли того всього не було, а „Просвіта" не могла рішитися на винайм маєтку, не оставалося ніщо інше, як тільки дати від себе потрібні гроші. Тим більше пекучою була потреба такого кроку, коли перед Головним Виділом „Просвіти" ясніло одно завдання: відновити сільсько-господарську школу для добра нашого селянства. Пороблено інвестиції в упорядкування самого зовнішнього вигляду цілого заведення, в будову необхідних господарських будинків (як стайня) у віднову овочевої шкілки (справа дуже коштовна), в закупно живого і мертвого інвентаря, в приведення самого шкільного будинку до культурного вигляду, в поправу ріллі тощо. На все це дала „Просвіта" протягом останніх літ більше як 6000 долярів, в чому почислені також відсотки від затягнених довгів. Ясна річ, „Просвіта" не мала покладних грошей і мусіла затягати довги для Милування.

Хто тільки бачив вигляд Милування під теперішню пору, а знав цю пустиню, якою вийшло Милування з війни, цей переконується, що виложений гріш не пішов на дармо. Є всяка надія, що Милування почне поволі звільнятися з довгів і коли не буде ніяких потрясень, потрапить саме утримати школи. Одначе до цеї пори воно ще не обійдеться без допомоги, в першу чергу на ведення школи.

І тому кожного року, як приходиться отвирати новий шкільний рік, на Головному Виділі поновлюється дискусія: чи вести школу, чи може її замкнути. Бо, як відомо, до школи треба завжди докладати. Утримання школи повинен дати маєток, а коли він не може, мусить дати „Просвіта". Досі все переважила за веденням школи пекуча у нас потреба сільсько-господарської освіти. Слід згадати, що дякуючи Управі школи й учительству школа й наука в ній находяться на відповідній висоті. Переважно доводиться нам читати голоси признання самих же учнів. Правда, не бракує і деяких нарікань. Але вони дотичать більше приміщення і деяких хиб, котрі можна усунути тільки тоді, коли найдуться гроші. В біжучому році вже й переводяться деякі адаптації. Нарікання дотичать також харчування. Бо й воно не може задовольняти при доволі низьких оплатах учнів. Думаємо, що не від річи буде піднести й те, що милованська школа стрінулася з великим признанням фахових господарських і урядових кол, які провірювали з уряду стан школи. Є це заслугою управи й учительства, заслугою „Просвіти", але й з великою вдячністю треба згадати всі установи, котрі по своїм силам помагають „Просвіті" в її важкому ділі. На першому місці треба поставити Т-во „Сільський Господар" і „Маслосоюз". Далі йдуть всі інші економічні установи. Деякі з них (як Народня Гостиниця, Народня Торговля і Центробанк) уже зголосили і сього року свою допомогу. Решта (Дністер, Центросоюз, Зем. Банк Гіпотечний тощо), приобіцяли визначити на своїх засіданнях висоту допомоги. Всеж таки хочеться звернути увагу усього громадянства на саму установу, себто школу в Милованні і на Т-во „Просвіта", як таке, що цю школу утримує. В діяльности „Просвіти" милованська школа буде завжди поважним і дуже додатним виявом змагань і роботи. Із цього боку треба підходити до справи і мати на увазі як найбільше скріплену й обильну допомогу громадянства для діяльности „Просвіти". Коли громадянство допомоги не дасть, тоді мусить слабнути й освітня робота в цілому. Кожне її ослаблення це великий удар для нашого народнього організму.

У нашій роботі не сміємо уставати. Дальшим нашим змаганням повинно бути... дати змогу змінити методи роботи.

Pr. 334/27. Sąd okręgowy karny we Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnem po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sądzie: a) zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76-go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927. Nr. 45 poz. 398 Dz. U. Rz. P. dokonane dnia 17. września 1927. przez Dyrekcję Policji we Lwowie zajęcie czasopisma „Diło" Nr. 209 z dnia 18. września 1927. z powodu że zamieszczono w tem czasopiśmie artykuł p. t. „Wykrywlene obłyczja" względnie następujące ustępy tegoż od słów: „Najczystijsze" do słowa „poperednykiw", dalej od słów: „A wse" do słowa „hromadianstwom", od słów „a kim" do „obłyczja", od słów „My rozumijemo" do „hromadianstwo" i od słów „dalsze" do „katastrofy" zawierają w sobie znamiona występku z § 300 uk. i z art. 1 Rozp. Prezyd. Rz. P. P. z dnia 10.V. 1927. r. 45. poz. 399 Dzupp. b) wydać po myśli przepisu z art. 77 cytowanego rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia. — Lwów, dnia 22. września 1927. r. Maver.

учням виховувати себе на самодіяльних організаторів сільсько-господарської освіти. Щорічний випуск 4—6 десятків піонірів сільсько-господарської освіти це великий вклад у нашу культуру.

Зріст і вислід роботи буде в головній мірі залежати від моральної і матеріяльної опіки самого громадянства. Новий шкільний рік нехай кожному пригадає цей його обовязок.

М. Галущинський.

Радянська Україна

Перша ластівка нової релігійної політики комуністів на Україні. — Новий російський район. — Помітний занепад місцевого промислу на Україні.

З моментом появи відомого нашим читачам пастирського листа російських єпископів т. зв. тихонівської православної церкви, в якому вони визнали комуністичну владу та візвали всіх своїх вірних до льояльности супроти неї, стало ясним, що комуністи рівнорядно з тим започатковують нову політику на релігійному полі. Бож появу цього пастирського листа годі собі пояснити інакше, як вислід компромісу між теперішньою владою в СРСР. і теперішньою єрархією православної патріяршої або т. зв. тихонівської церкви. Коли єрархія пішла на такий важний і відповідальний крок як вияв льояльности супроти комуністичної диктатури, з якою нерозділько звязане дотеперішнє переслідування тієї церкви та взагалі протирелігійна діяльність, то уряд комуністів напевно пішов на якісь уступки для церкви. Що так воно направду є, можна переконатись з деяких розпорядків відносно релігії. Замітне тут те, що ті розпорядки не виходять від уряду, але беруть свою ініціятиву від професійних установ, які теж всеціло в руках комуністів, але формально мають характер не урядових, але громадських установ. Видно цю зміну релігійної політики комуністів уже й на Україні. Ось харківські „Вісти" з 16. вересня ц. р. приносять знаменну хронікарську замітку під пророчистою назвою: „Коли святкуватимуться релігійні свята?" Вона звучить дослівно так:

„Питання про дні святкування релігійних свят має значіння для державної промисловости і робітничого побуту. На богатьох фабриках робітництво, що звязане з селом, святкувало досі всі релігійні свята за старим стилем, а не за новим. В інтересах нормального розвитку промисловости окрема нарада представників усіх завідувачів тарифними відділами українських комітетів при Всеукраїнській Раді і професійних спілок ухвалила святкувати релігійні свята по старому стилю. Передбачується, що Різдвяні свята святкуватиметься вже по старому стилю".

Ця незамітна хронікарська нотатка доказує також лишній раз наглядно, що комуністи уступають під напором мас на кожній ділянці.

Сумський окружний виконавчий комітет поробив перед президією ВУЦВК-у заходи, щоби з деяких сіл сумської та харківської округи, що їх замешкують москалі зробити окремий район з російським урядуванням, або як там кажуть, виділити їх у окрему російську адміністративно-територіяльну одиницю. Самозрозуміло, що і президія і цілий Всеукр. Виконавчий Комітет підуть на стрічу тим заходам сумського окрвиконкому та ухвалять створити новий російський район. Затвердження тієї адміністративно-територіяльної зміни в межах УСРР. не стріне очевидно ніяких перешкод і у Всесоюзному Виконавчому Комітеті в Москві, без згоди якого ніяких адміністративно-територіяльних змін тепер робити не можна.

З радянської преси довідуємося, що на одному з засідань президії ВУЦВК-у виголосив представник Всеукраїнської Ради Народнього Господарства обширний реферат про теперішнє положення місцевого українського промислу. У „Вістях" читаємо переповідження цього реферату, яке тут і цитуємо: „В теперішньому році місцева промисловість України переживала фінансові труднощі через нераціональне використання підприємствами своїх оборотних коштів. Але завдяки спрямуванню до місцевої промисловости значних коштів — біля 10,4 міліони карбованців, фінансовий стан її значно зміцнішав. В цьому році здано в аренду 4.768 підприємств з основним капіталом в розмірі 62,5 міл. карбован. Вартість продукції арендних підприємств досягла 400 міл. карб. проти 215 міл. карб. в 1925—26 р. Число робітників на арендних підприємствах збільшилося на 8 тисяч і досягло 42-ох тисяч людей".

Загально референт твердив, що в цьому році „темп розвитку місцевої промисловости, рівняючи з попередніми літами, затримався".

Стрийська вистава.

Вчорашня наша коротка згадка про „Хліборобську Виставу" в Стрию, далеко не вичерпала усіх, бодай побіжних, відомостей про перший день вистави і її експонати.

На великій салі „Народнього Дому" розмістилися переважно хліборобські досягнення. На довгім столі по середині і попід стінами. На цих столах лежать вислідн довголітньої праці в ріжних сторін нашої країни: Чортківщини, Стрийщини, Заліщиччини і ін. Перше, що кожному впаде в очі на вступі цього відділу, то прекрасний тризуб, зроблений артистично з розкішного пшеничного колосся з Угерець коло Стрия. Біля того експонати „Садівничо-огородничого заведення" Терпиляка в Залукві. Польський міністер Незабитовський, оглядаючи ці експонати, гратулював виставцеві за прекрасні овочі і добірні насіння.

По другій стороні від вистави насінь і овочів Терпиляка задержує відвідувача „Громадський Сад" у Добрівлянах, який попри інше виставляє чорні помідори незвичайної величини. Дуже цікава збірка лічничих зел Папича, яка викликує не тільки подив, але й здивування, що з них може наш нарід мати такий гарний заробіток.

У кутах великої салі примістилися з одного боку: Спілка Україн. Агрономів, з другої: Народня Торговля. Кіоск Народньої Торговлі манить око своїм артистичним уложенням, що на виставах відіграє немалу ролю і чого експоненти не повинні забувати.

Обійшовши кругом великий стіл натрапляємо з другої сторони на насіння, городовину і садовину з господарства о. Пеленського в Лисятичах. За цим розклалися товстопузі гарбузи, такої величини, що просто вірити не хочеться. Один з тих великанів важить 48 кг.

„Господарство Янчин", про яке ми згадували в попереднім дописі виставляє два нові роди прекрасної пшениці „Булавку" і „Баварку", які дають майже подвійний збір, далеко кращу муку і знаменито надаються до управи в Галичині. Крім насінь виставляє Янчин городовину, пряжу.. Все це на тлі прекрасно вишитої котари теж із Янчина.

Напроти цього кіоск Центросоюзу з пірамідою доведеного до перфекції мила „Мута".

В другій кімнаті зайняли кутки і стіни: фірма Топрадіо інж. Панькова з електрично-технічним приладдям. Тут і радіо слухається радо, а ще радніше береться безплатно прекрасні кишенькові лямпки. Інж. Паньків думає тим способом склонити суспільність, щоби таки купувала все в українській фірмі.

Біля фірми Панькова шкіри „Хрому", а проти них вистава знаного білошкірника Петра Карпяка. За цим фірма „Зоря" В. Левицької зі своїми пастами до підліг, воском і пастою „Елегант" до черевиків.

Одну кімнату займає Пасічництво. Тут виставляє п. Нагірний, тов. „Рій" і пасічники під проводом о. Гошовського.

Ціла саля „Сокола" заповнена статистикою і діяграмами. На цю повчаючу виставу зложилися праці Подєбрадів, „Ревізійного Союзу", „Просвіти" і Центробанку.

Стрийський „Труд" представляє себе дуже гарно футрами, вишивками і іншими роботами.

Загалом Стрий, як минулого року Станиславів у себе, виставив дуже богато. На увагу заслугують вироби стрийських ремісників, спеціяльно римарі.

„Маслосоюз" виставляє свої експонати в осібнім будинку зараз побіч головної вистави.

Вистава рогатої і безрогої худоби та коней відбувається на торговиці. Машини з найріжнороднійших фабрик на площі коло „Просвіти".

За перший день вистави відвідало її 5600 людей, що вказує на заінтересування нею широких кругів громадянства. Перевага селян, навіть з найдальших кутків Галичини дає доказ, що селянство зрозуміло вагу вистави, а з другої сторони дало ініціяторам вистави переконання, що вона сповняє своє завдання.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння важної культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера. Жертви слати на адресу: Львів, Підвалє ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Остап Вишня.

„ЧУХРАЇНЦІ".

(Спроба характеристики.)

II.

Передмова.

„Чухраїнці", як ми уже про їх ізгадували, це дивацький нарід, що жив у чудернацькій країні „Чукрен".

Країна „Чукрен" була по той бік Атлантиди.

Назва — „чухраїнці", як і про це вже було говорено, — повстала від того, що нарід той завжди чухався.

В цій моїй науковій праці ми спробуємо, за викопаними матеріями, зайнайомити з характеристикою вищеназваного дивного народа.

Розділ І.

Країна „Чукрен", як про це свідчать матеріяли, знайдені при розкопках гробниці чухраїнського царя Передериматнюріохора, розлягалася на чималім просторіні від біблійської річки Сону аж до біблійської річки Дяну. Біля річки Дяну простягалося пасмо так званих Кирпатих гір. Це — на заході...

Південь країни „Чухрен" обмивало море з водою синього кольору. Синім то море зробилося дуже давно, ще тоді, коли найбільша в світі ката-клізма оддінила океани від землі. Тоді те море хотіло зробитися океаном, — надулося, посиніло, та так синім на ввесь свій вік і залишилося.

В синє море текла найулюбленіша чухраїнцями річка Дмитро. А на південному заході була друга велика річка — Дсітро. Од цих річок і чухраїнці прибрали назв: Наддмитрянців і Наддсітрянців. Наддмитрянці — це ті, що жили над річкою Дмитром, а Наддсітрянці — над Дсітром.

Чухраїнців було чимало: щось понад тридцять міліонів, — хоч здебільша вони й самі не знали, хто вони такі суть...

Як запитають було їх:

— Якої ви, лорди, нації?

Вони, почухавшись, одповідають:

— Та хто-й-зна... Живемо в Шенгергіевці. Православні.

„Чухрен" була країна хліборобська. На ланах її на широких росли незнані тепер хліба: книші, паляниці, перепічки...

А найбільше чухраїнці любили на вгородах соняшники.

— Хороша, — казали вони, — рослина. Як зацвіте-зацвіте-зацвіте! А потім, як ісхилить голову і стоїть перед тобою, як навколюшках... Так ніби він — ти, а ти — ніби пан. Уперто покірлива рослина. Хороша рослина.

Розділ II.

Мали чухраїнці цілих аж пять глибоко національних рис. Ці риси настільки були для них характерні, що колиб котрийсь із них загубився в міліоновій юрбі собі подібних істот, кожний, хто хоч недовго жив серед чухраїнців, вгадає:

— Це — чухраїнець.

І ніколи не помилиться...

Його (чухраїнця) постать, його рухи, вираз, сказать би, всього його корпуса — все це так і випирає оті пять годівних рис його симпатичної вдачі.

Риси ці, як на ту старовинну термінологію, звалися так:

1. **Як би-ж знаття?**
2. **Забув.**
3. **Спізнивсь.**
4. **Якось то воно буде!**
5. **Я так і знав!**

Розглянемо поодинці всі ці пять характерних для чухраїнця рис.

Нагадаємо тільки, що розкопані матеріяли сильно потерпіли од тисячолітньої давнини, а декотрі з них і понадривані так ніби на цигарки, хоч матеріяли ті ні на книжки з сільського господарства, ні на газети не подібні.

Одну з книжок, писану віршами, викопано разом із глечиком.

Академики кажуть, що очевидно, чухраїнці накривали глечики з молоком поезією: настільки в їх була розвинена вже тоді культура.

Книжка дуже попсована, вся в сметані. Сметана та взялася струпом. Хемічний досвід того струпа виявив, що то — крейда. Як догадуються вчені, сметану ту було накрито книжкою біля якогось великого міста.

Отже, дуже тяжко працювати над тими матеріялами. Через те характеристика кожної національної чухраїнської риси може бути не зовсім повна.

Ми заздалегідь просимо нам те дарувати. Не ми в тому винні, а тисячоліття.

Визначати науково кожну окрему рису ми, за браком часу й місця, навряд чи зможемо. Доведеться обмежитися наведенням для кожної з них наочних прикладів: так, ми гадаємо, буде й швидче, й для широкого загалу зрозуміліше.

1. Як би ж знаття.

Найхарактерніша для чухраїнців риса. Риса — мати. Без неї чухраїнець — не чухраїнець, а риса ця без чухраїнця — не риса.

Повстала ця риса в чухраїнців от з якого приводу. Вшивав один із них хату. Зліз аж до бовдура, і посунувся. Сунеться й кричить:

— Жінко! Жінко! Соломи! Соломи! Соломи!...

Геп!

— Не треба...

Це значить кричав чухраїнець жінці, щоб вона йому, доки він гепне, соломи на те місце, де він гепне, підіслала. Не встигла жінка цього зробити. Тоді, виходить: „Не треба".

І от після цього й укорінилася глибоко ця риса в чухраїнцеву вдачу. Як тільки яка притичина, зразу:

— Як би ж знаття, де впадеш, — соломки б підіслав.

Або:

— Як би знаття, що в кума пиття:

І так в кожнім випадку життя чухраїнського цивілізованого.

От будують чухраїнці яку-небудь будівлю громадську. Збудували. А вона взяла й упала. І зразу:

— Як би ж знаття, що вона впаде, ми б її не сюди, а туди будували!

Є серед матеріялів характерний запис, як поперва чухраїнці свою культуру будували. Узялися дуже ретельно... А потім за щось завелись, зразу за голоблі (була в їх така зброя, на манір лицарських середньовічних списів) та як счепились полемізувати... Полемізували-полемізували — аж дивляться — у всіх кров тече... Тоді повставали й стогнуть:

— Як би ж знаття, що один одному голови попровалюємо, не бились би!

Сильно тоді в них культура за-

Ратункова акція.

Розбудова ратункової акції.

Нас повідомляють:

Дня 14. б. м. заснувався Повітовий Ратунковий Комітет у Товмачі. В його склад увійшли: д-р Іван Макух — голова, о. Зенон Києвецький — заст. голови, Михайло Боберський — касієр, Вол. Лоевський — секретар, о. Евген Тесля, о. Гр. Зінко і п. К. Стрийський — члени.

Комітет видав відозви до громад у справі заснування місцевих комітетів та переведення збірки в натураліях.

Міністерський дозвіл на допомогові транспорти.

Міністерство комунікації видало розпорядок з дня 3. вересня 1927 до ч. 8717, на основі якого доручено дирекціям залізничої у Станиславові, Львові і Кракові перевозити безплатно: а) особи з місць знищених повінню до інших довільних місць на основі посвідки староства або воєвідства і б) харчі, медикаменти й одіж до місць знищених повінню на основі посвідки староства або воєвідства, якою має виказатися надавець або відборець посилки.

По такі посвідки повітові чи місцеві комітети повинні зголошуватися у старостах і до місць, вказаних Українським Центр. Комітетом у Львові, висилати картофлі і збіжя. Особливо картофлі повинні цілими вагонів іти до околиць знищених повінню і то якнайскорше, бо скоро прийдуть морози, то перевіз картофель буде неможливий. Збіжа може бути висилане трохи пізніше.

ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ.

На допомогу жертвам повені на вкладкову книжочку ч. 8.165 Центро-Банку, Львів, Ринок ч. 10, зложили дальше:

Д-р Осип Бурачинський, адвокат, Хойніце 10 зол., Бронислав Янів, дир., Львів 5 зол., Михайло Салюк, Львів-Богданівка 5 зол., Д-р Іван Брик, гімн. проф., Львів 1 долар, о. Богдан Еліяшевський, Зашків 10 зол., о. Василь Воронюк, Зашків 10 з., артист-маляр Павло Ковжун, Зашків 10 зол., Павлина Павлівна, Зашків 5 зол., збірка в церкві в Зашкові 54.60 зол., збірка в школі в Зашкові 35.40 зол., Іван Матіїв інспектор кураторії Львів 1 доляр, радн. Семен Ручка Кульчицький, Львів 5 з., Д-р Михайло Воробець, адвокат, Калуш 5 зол., Григорій Демчишин, Гдиня 20 зол., Новий Український Театр від дир. Карабіневича 50 зол., Бронислав Геліцінський, Лежайськ 100 зол., Адміністрація „Нової Зорі" Львів 342.97 зол., Д-р Володимир Охримович, адвокат, Львів, 20 зол., о. Т. Горавецький, Добромиль 5 зол., Ядвига Черніівна, Рончина п. Пружник 5 зол., Пластовий курінь при жін. семин. в Коломиї ім. Марка Вовчка 10 зол., Теодозій Будиновський, нотар, Лютовиська 15 зол., о. М. Садовський, Молодьків п. Надвірна, збірка від громадян 27 зол., Уряд парох. в Герасимові п. Незвиска збірка в церкві 28 зол., Уряд парох. в Станиславчику п. Лопатин, збірка в двох церквах 35 зол., Протоєрей Іполит Косоноцький з Гродиславич, збірка брацтва церк. 36.50 зол., Д-р Ярослав Грушкевич, лікар, Станиславів 50 зол., Союз українських жінок-емігранток в Каліші 61 зол., Український комітет допомоги в Теребовлі з фестину 350 зол.

Разом виказано сьогодні 1.355.47 зол. і 2 дол., що разом з попередньо виказаними 15.717.91 зол. і 186 дол. дає суму **17.073.38 зол. і 188 дол.**

Останні вісти.

ПЕРЕНЕСЕННЯ СТАРОСТІВ У СХ. ГАЛИЧИНІ.

Варшава, 27. вересня 1927.

Львівський віцевоєвода Екгард перенесений на становище старости у Львові. Львівськ. віцевоєводою іменований Жигм. Ґронзевич, дотеперішній староста в Стрию. Староста в Турці Свежевич перенесений до Сяніна, керовником староства в Турці іменований Шєло, дотеперішній референт староства у Станиславові. Староста в Перемишлі Франковський перенесений до служби у львівськім воєвідстві. Скільський староста Костшевський перенесений на становище референта староства в Косові. Староста в Городку Ягайлонськім Зелеський перенесений на становище старости в Перемишлі. Львівський староста Залеський перенесений на становище старости в Городку Яг., а долинський староста Мар перенесений на становище старости до Сколього. — Меч. Раппе, радник воєвідського уряду в Станиславові, іменований старостою в Долині.

ЛИСТ МАРШ. РАТАЯ ДО ПРЕМ. ПІЛСУДСЬКОГО.

Варшава, 27. вересня 1927.

Марш. Ратай у листі до прем. Пілсудського стверджує, що конституція виразно каже, що сойм може відкидати декрети. Декрети можуть бути скасовані ухвалою, а не законом.

ДИМІСІЯ МІН. ДОБРУЦЬКОГО?

Варшава, 27. вересня 1927.

Кружляють чутки, що в звязи з обіжником в справі навчання української мови в школах Сх. Галичини порішено вже димісію міністра освіти Добруцького.

МІН. ДОБРУЦЬКИЙ — СТАНИСЛАВІВСЬКИМ ВОЄВОДОЮ?

Варшава, 27. вересня 1927.

В політичних колах кажуть, що станиславівським воєводою буде іменований мін. д-р Добруцький.

КОНФЕРЕНЦІЇ МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

Варшава, 27. вересня 1927.

Вчора в президії ради міністрів конферував марш. Пілсудський з віцепрем. Бартелем, мін. Складковським і мін. Добруцьким. Темою нарад були справи внутр. політики, бюджету і справа обіжників мін. освіти.

ЗАМКНЕННЯ СЕСІЇ ЛІГИ НАЦІЙ.

Женева, 27. вересня 1927.

Нині предс. Гуані замкнув осьму сесію Ліги Націй. У промові зазначив він, що цьогорічна сесія увінчалася гарним успіхом.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·91·50, Банк Польський платив за доляра в готівці 8·88, за Ню Йорк 8·91, Ціріх 172·02, Амстердам 357·80, Стокгольм 239·55.

НОВИНКИ.

— **Поможіть політичним вязням!** Тепер сидить по польських вязницях до трьох сотень українських політичних вязнів. Катастрофа повені, що впала на наш край, відвернула увагу нашого громадянства від тих, що мучаться по вязницях; політичні вязні лишились без допомоги. Крім цього у львівській вязниці вони почали голодівку від 19. вересня, щоби добитись зміни неотерпних відносин. Після голодівки треба буде дуже дбайливої помочі в харчах для виснажених і недужих. Тимчасом Комітет допомоги політичним вязням не має на це засобів. Тому він звертається з проханням до громадянства кинути по лепті для наших вязнів на адресу: „Дністер", Львів, Руська 20, з доп्иском „для політичних вязнів".

— **Непринятим на Високі Школи до відома.** Як зачуваємо, цього року богато нашої молоді відійшло від брам університетів з нічим і тепер не знають куди дітися. Тому звертаємо їх увагу на однорічний торговельний курс при нашій Торговельній Школі, вул. Корнякта ч. 1, де вони зможуть добути вижче торговельне знання і після річної науки будуть мати право одержати місця або перейти на другий рік студій в Експортовій Академії у Львові.

— **Катастрофа в калуській копальні соли.** Дня 19. вересня вибухнули ґази в копальні потасових солей у Калуші, тому, що два робітники віхали до копальні із незабезпеченими карбідовими лямпками. Газ попарив 8 робітників. Чотирьох з них померло, чотири бориться зі смертю.

— **Крадіж на почті в Яремчі.** В ночі з 24. на 25. вересня незнані злодії забрали з почтової каси в Яремчі 2.800 зол. у готівці, 1600 зол. у почтових марках і грошевий лист вартости 85 зол.

— **Поїзд наїхав на селянський віз.** Дня 26. вересня біля стації Ходорів наїхав особовий поїзд на селянський віз, яким їхало сім осіб. Віз перевернувся, а коні льокомотива розшарпала. З сімох, що їхали тою фірою лише один чоловік вийшов ціло; тяжко ранені і відвезені в безнадійному стані: 53-літній Петро Марків, 52-літня Катерина Марків, 9-літня Ольга Дереш. Тяжко ранена 43-літня Настя Дереш, а 34-літня Маланка Смолинська збожеволіла наслідком нервового потрясення. Причиною катастрофи було це, що будник не замкнув рампи. Будника не було в будці, лише його діти.

— **Мусолінієму народився син.** У своїй сільській посілости Карпена біля Форлі жінка італійського премієра Мусолінія породила сина. Хрестини відбудуться в церкві Карпена, а на імя йому буде Романо. Мусоліні приїхав до Карпена.

— **Львівська хроніка.** Львівські авта, що зростають на вулиці з кожним днем ідуть швидко, бо прохожі не є для них перешкодою. Що одну подали переїхали вони одну особу на смерть, а чотири особи важко поранили. — Емеритований (?) залізничий, 45-літній токар Леонтович повісився на гаку у власній хаті; причина: непрестанні наслідком морфія. — На вул. Академічній публика ловила злодія Павлачка, який утікаючи із жіночою торбинкою розкинув 10-золотівки, мабуть у нагороду тим, що його ловили. — На Персенківці робітниця Шелер затроїлась грибами, які вважала їдальними.

— **Підвишка комірного.** 1-го жовтня приходить автоматична нова підвишка помешкань. Помешкання з 2-ох кімнат і кухні платитимуть 90 прц. комірного у порівнанні з комірним у червні 1914, а помешкання з більше кімнатами 92 прц. Таким робом від нового року дійдемо до висоти передвоєнного комірного.

— **Для лікарів.** Заморський виділ еміграційного уряду у Варшаві творить у найблизшім часі посади для лікарів на чужинних кораблях, що перевозять з Польщі емігрантів. Лікарі, що знають чужі мови, можуть звернутись за інформаціями до „Уряду еміграційного. Виділ заморський", у Варшаві, вул. Королівська ч. 23.

— **Страшна недуга.** Міський фізикат видав наказ, щоби повідомляти про кожний випадок нової діточої недуги, яка появилась у Румунії та Німеччині. Є це недуга звана Гайне-Медіна, параліж кінчин діточого організму, дуже заразливий. Покищо в нас вона не появилася.

— **Гарний комісар.** Василь Крамер, хлібороб із Грегорова (бучацьк. пов.) став 1924 р. „урядовим комісарем" у своїй громаді на те, щоби доробитись майна. Накладав самовільно ріжні податки, а виплачував собі подвійну плату і ховав „урядові" гроші. За розтрату 38 міл. марок державного майна дістав небагато, бо місяць арешту.

— **Рідно приємна професія.** У Льондоні помер Альберт Кукс, який здобув собі славу, 4-поверхові камяниці та 100.000 фунт. штр. оригінальним талантом. Кукс був відомий як директор бюра, що складало на замовлення любовні листи. Люди з міщанських кол несильні у вислові своїх почувань на папері радо платили гроші за ліричні тексти. Бюро Кукса складалось із кількох великих кімнат і перед ним стояла завсіди велика черга осіб спрагнених зворушаючих листів. Кожний клієнт подавав інформації скільки в бажанім листі має бути ніжности, суму сліз і розпуки. Бюро працювало 15 годин денно. Спочатку Кукс із 3 секретарями творив денно пересічно 100 листів, за які діставав 10 фунт. (50 долярів). Підчас світової війни Кукс мусів прийняти ще 10 помічників, тому, що кожна дівчина, яка мала „хлопця на фронті" хотіла розважати його гарними любовними листами. Кукс сам упав жертвою свого таланту, бо підчас війни, пишучи любовні листи для інших, сильно підорвав своє здоровля.

— **Літературний куток.** Цього літа минуло 20 літ від смерти Марка Вовчка, нашої найбільшої письменниці, а одночасно одного з наших найбільших письменників. Не всі у нас мабуть знають, що Марія Марковичка, до нині наш єдиний письменник, якого книжки перекладені на европейські мови є від довгих літ лектурою чужинців. Її „Маруся", що вийшла франц. мовою 1878 р., друкована раніше фейлетонами у впливовім „Тан", є до цього часу книжкою, що діждалась сотки видань і стала обовязковою лектурою у деяких франц. жіночих школах. Уся літературна карієра М. Вовчка ріжка своїм впливом на сучасних їй знавців літератури. Тургенєв перекладає її „Народні оповідання". Куліш і Шевченко захоплені ними. Навіть вітно суворий Добролюбов присвячує їм ширший нарис. Довгий час не вірили, що автором „Народніх оповідань" була Марковичка і підозрівали, що під псевдонімом Вовчок скривався її муж Опанас Маркович. Біографічні дані зібрані совісно новими критиками ствердили безсумнівне авторство Марковички. Померла вона на хуторі Доминському, біля села Нальчика, нині Кабардинсько-Балкарської автономної области. Там вона й похована в садибі під старою грушею біля своєї маленької хатки, де вона докінчувала останні сторінки своїх повістей. Вмираючи, вона заповіла, щоб її труну перевезли на Україну, а садиба, де вона прожила свої останні роки, щоб служила культурним українським цілям. Наскільки нам відомо, одна частина з цього заповіту вже сповнюється. У відповідь на заходи українських наукових установ Кабардинсько-Балкарський Радиарком дав свою згоду на повернення садиби на культурні завдання області.

— **Спомин про журналіста.** Рівно сто літ тому родився у Відні Міхаель Ет... що до 1879 р. на протязі останніх 20 літ свого життя носив титул „звізда пера". Батьки Ет... був французьким ... Отож ... кілька літ дамати відкрив.

...трималася... Та й не дивно: з попрошеними головами не дуже культурне життя налагодиш...

Вирішили якось вони театр організувати. Запросили спеціяльну людину. Бігали, говорили, обговорювали. Хвалилися, перехвалювалися. Підвела їх та людина: не організувала театра, а зовсім навпаки.

Тоді почухались:

— Як би ж знаття...

І почали знову.

І не було жаднісінького чухраїнця без отого знаменитого:

— Як би ж знаття...

З цією головною рисою тісно звязані четверта й пята риси в чухраїнців, а саме: **„якось то воно буде"** та **„я так і знав"**.

Коли чухраїнці було починають якусь роботу, хоч би в якій галузі їхнього життя та робота виникла, і коли хто-небудь чи з боку чи може трохи прозорливіший завважить:

— А чи так ви робите?

Чухраїнець обовязкого подумає трішки, почухається і не швидко промовить:

— Та! Якось то вже буде!

І починає робити...

Коли ж побачить, що наробив уже шкоди, знати тоді:

— Я так і знав!

— Що ви знали?

— Та що отак буде!

— Та на віщо ж ви робили?

— Як би ж знаття...

— Та ви ж кажете, що знали?

— Та я думав, що якось то воно буде!

Один індійський мудрець, коли йому про це тоді росповідали, сказав:

— Дивне якесь durpeiuum mobile!

Друга риса — **„забув"** і третя — **„спізнився"** — характерні так само риси для чухраїнців, але вони особливих пояснень, гадаємо, не потрібують...

— Чому ви цього не зробили?

— І-і-і ти! Забув! Дивись?!

Або:

— Чого ж ви не прийшли?

— Та засидівсь, глянув, дивлюсь — спізнивсь! Так я й той... облишив! Якось то, сам собі подумав, воно буде!

— — — — — — — —

Істинно-дивний народ.

Розділ III.

Країну „Чукрен" залила стихія разом із Атлантидою.

Один чухраїнський поет, грізної стихії перелякавшись, зліз на височенну вербу й чекав смерти. Коли вода вже заливала його притулок, він продеклямував журно:

Ой, поля ви поля
Мати рідна земля,
Скільки крови і сліз
По вас вітер розніс.

А в цей момент пропливав повз ту вербу атлантидянин і, захлипаючись уже, промовив:

— І все по дурному!

Післямова.

Читав я оці всі матеріяли, дуже сумно хитаючи головою.

Прочитавши, замислився і зітхнув тяжко. А з зітханням тим само по собі вилетіло:

— Нічого! Якось то воно буде!

Тьху! („Вісти".)

рським кореспондентом німецьких часописів, а в 1864 р. оснував із д-ром Фрідлендом „Нае Фрає Прессе", якою проводив до смерти. На цьому становищі він мав увесь вплив на редакторів европейських впливових денників: скидав кабінети, захитував парляментом, ослаблював і змінював уряд. Його політичні передовиці мали в собі вогонь бунту і вістря майстра від шаблюки. Нині ледви пригадують собі його імени. Звичайна доля журналіста.

— **Проти маски.** У Дамаску група мусулманських жінок рішила піти за прикладом турецьких феміністок і появилась на вулиці без чарчафу (серпанку) на обличчі. Духовенство запротестувало проти цього, а уряд піддержав цей протест. Прийшло до вуличних демонстрацій із кровю.

— **Закон серії.** Є фільософи, які твердять, що деякі нещасливі випадки повторюються в ріжних частинах світа по закову званим „законом серії". Це значить, що після двох-трьох залізничих катастроф приходить черга на низку таких катастроф; самовбивства родять самовбивства, повінь — повени. Ті, що вірять у закономірність таких явищ мають нове їх цікаве потвердження у такім факті: кілька днів після смерти Ісадори Дункан, що задушилась шалем в авті, отже згинула дуже рідкою смертю, так само помер бурмистр нім. міста Ратебор. Довгий лянцюшок від його годинника зачіпився за його шию, коли він зсунувся з авта; бурмистр задушився.

— **Світова всячина.** Нім. канцлер Маркс і австр. Зайпель у розмові на тему „Аншлюсу" Австрії до Німеччини згодились, що в теперішній момент ця справа не є актуальною. — У Празі відчинили осінній ярмарок; представлені 2470 фірм, з чого 373 чужинних. — У деяких частинах Югославії відчули підземельні гремтіння; населення втікло в ліси. — Цими днями Берлін святкуватиме 60-ліття уродин вбитого політика Ратенава; у святі візьмуть участь офіціяльні політики та визначні письменники. — Новий начальник поліції в Константинополі заборонив пресі поміщувати звістки про самовбивства, у думці, що таким робом зменчить самовбивчу епідемію. — У Неаполі уряд позвав у суд одного відкривника старих римських монет, який не подав до відома свою знахідку. — Румунський уряд не візьме участи у міжнар. конференції в справі ввозу та вивозу. — Ленінградський суд засудив 4 монархістів на смерть. — В Амстердамі відкрили міжнародній антропольогічний конгрес. — До Константинополя приїхав новий америк. посол Джозеф Кру — перший від часу війни; до цього часу Америка була там представлена верховним комісарем. — Якісь вломники вдерлися у Берліні серед білого дня до ювилірної крамниці на головній вулиці і втікли з 200 парами золотих годинників. — Американські контрабандисти алькоголю придбали собі підводні лодки.

З театральної ділянки.

„Просвітянський Театр".

В ряді наших громадянських, культурних установ є ще й досі прогалина. Цю прогалину завважали діймаючо передусім аматорські, театральні гуртки, розсіяні по найдальших закутинах краю, а з ними також і ціла свідоміша частина українського громадянства. Відчувалося недостачу центральної установи, яка працюючи практично вишколювала би не лише добрих сценічних артистів, але й давала б рутинованих режисерів, інструкторів і корепетиторів театральної умілости для двигнення уровені аматорських, театральних вистав по філіях і читальнях Т-ва „Просвіта".

Щоби цю прогалину виповнити повстає на днях окремий, мандрівний театр, зложений з кваліфікованих акторів і музиків, який буде працювати в порозумінні з Театральною Комісією Головного Виділу Т-ва „Просвіта", рахуючися з побажаннями й вимогами цеї останної.

Коли під моральним і духовим оглядом звязок між новою установою а Т-вом „Просвіта" буде дуже тісний, то під матеріяльним і правним оглядом буде ця установа самостійна так, що Т-во „Просвіта" не буде поносити відповідальности ні за якінебудь матеріяльні зобовязання нового театру, ні за його матеріяльне поводження. В цім останнім напрямі мусить театр доброю грою і доцільною внутрішньою адміністрацією подбати сам за себе.

Головний Виділ даючи новому театрови дозвіл уживати назви „Просвітянський Театр" і оточуючи його своєю опікою, безпосередньо або посередньо через свою Театральну Комісію, через свої повітові філії та свої читальні, бажає працюючим членам „Просвітянського Театру" осягнути можливо найвищий мистецький рівень і цим запевнити собі відповідне істнування, як це належиться дійсним слугам національної культури.

Окрім театру повстають рівночасно при Головній Театральній Комісії окремі комісії до оцінки штук, що входитимуть у репертуар „Просвітянського Театру" та до оцінки вмілости театрального мистецтва з боку членів трупи цего театру.

Організація театру як вислід основних розважань — кермуючих установ „Просвіти" є так обдумана, що повинна допомогти театрові до його розвитку. Тепер під проводом директора нового театру п. Альфреда Будзиновського буде формуватися театральну дружину, зложену з кваліфікованих і досвідчених членів. Завдяки добірному репертуарові та інструкторській праці серед аматорських гуртків, повинен цей театр заслужити собі скоро на признання українського громадянства, а тим самим запевнити своїм членам відповідний прожиток. Основання „Просвітянського Театру" можемо тільки повитати і побажати йому якнайкращих успіхів.

Зі спорту.

Сокільський здвиг Радехівщини

відбувся дня 18. вересня в Радехові. Задля непевної погоди відпала заповіджена полева Служба Божа і ґенеральна проба. В год. 2 попол. простора площа за містом почала наповнятися руховиками і публикою. На підвисшенні станув з трубкою начальник Сокола і Здвигу п. Панасюк і дав знак відділам, що чвірками вмашерували на площу. Грала музика, всі в сокільських шапках. Уставка до вправ відбулася швидко і справно, криття просте, бічне і на скіс було бездоганне. До вправ виступило 10 гнізд на всіх 16, що є в повіті, з того Соколів 200 і 80 соколиць. В однострояx були провідники, решта мали сокільські шапки. Радехівські Сокілки виступили в одностроях помислу п-і Селезінкової, в чепцях вишиваних на київський спосіб. В мештах виглядали дуже граціозно. Сільські дівчата красувалися в гарно вишиваних сорочках. Руховики були в сорочках вишиваних і зовсім білих з червоними стяжками. З гнізд найкраще виглядали Немилівське; хлопці рослі, стрункі з інтелігентним обличчем, з завзяттям в очах. Свято відкрив підписаний делегат Сокола Батька коротким привітом. Вказав на високу мету сокільства, що повинно згуртувати молодь в карні сокільські ряди, навчити руханки і відновити в народі давного козацького духа. Вправи скінчились дефілядою всіх відділів (трохи за довго тревала). Відтак виступив д-р Селезінка, головний організатор сокільського руху Радехівщини і в палкій промові подякував усім гніздам за участь у здвиzі і бездоганне виведення вправ та загрівав учасників до дальшої витревалої праці для поглиблення сокільської ідеї в найширших масах народу. Йому належиться найбільша подяка за успіх свята. Він заснував у запущенім і колись кацапськім повіті сокільські гнізда і дбає раз-у-раз про їх розвиток, не жалуючи часу і заходів, так як це робив давніше у Стрийщині, де лише завдяки його енергії і небуденному хистові сокільська і освітна справа станула так високо.

Сокільські вечерниці на закінчення Свята відбулися в Народнім Домі. Молодь бавилася охочо, але чемно. Танці були переплітані патріотичними співами, а радехівські сокілки виконали ще дві руханкові вправи вільноруч. Крім того вивели вони прегарну символічну вправу весняного обряду до слів „Ягіл, Ягіл, Ягілочка". Коли я другого дня відїздив до Львова в тім самім поїзді їхали еміґранти до Арґентини. Між ними були також Соколи що виступали на здвизі... 7. Ф.

✝ Посмертні згадки.

Ілля Федорчук, емеритований учитель виділової школи, помер у Снятині дня 15. серпня 1927 р. в 83-ім році життя. Покійний походив з убогої селянської родини, з села Лісничок, заліщицького повіту. Аж у війську навчився читати і писати, а потім за порадою добрих людей вписався до учительського семинаря в Станиславові. По іспиті зрілости став учителем у Снятині і тут учителював понад 35 літ. Був добрим учителем, вмів і любив учити. Тому не дивно, що й нині згадують з подякою і пошаною про нього його живучі ще ученики — снятинські міщани.

Покійний брав також живу участь у громадянській роботі. Був довгі літа головою „Української Міщанської Читальні", директором каси „Прут", опікуном „Народньої Торговлі" і головою товариства „Шкільна Поміч", яке удержувало перед війною бурсу для учнів. Для бурси посвячував Покійний богато труду і власного гроша. Бувало писав також до наших часописів на ріжні актуальні теми. В останніх роках передав він через старечу неміч провід у цих товариствах іншим людям та інтересуватися ними не перестав до останніх місяців свойого життя.

В часі війни стратив Покійний одинокого сина Ярослава, знаного журналіста, що жив у Франції і ще перед світовою війною поміщував у французьких газетах статті про Україну і українців. З оповідання Покійного знаємо, що по його сині Ярославі, померешім у Льозанні, остала гарна бібліотека, яку він записав будучому українському університетові у Львові. На опікуна цеї бібліотеки був упрошений меценас української культури, відомий нам граф Михайло Тишкевич. В. И. П.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.